

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

मानव्य विद्याशाखा
Faculty of Humanities

As per NEP - 2020 Guidelines

M.A. Part I - मराठी (Marathi - Sem. I & II)

(with effect from June 2026)

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार पदव्युत्तर पदवी (एम.ए.) मराठी अभ्यासक्रम
शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७, २०२७-२८, २०२८-२९
सत्र पहिले (w.e.f. August 2026)

Paper No.	Code	Title of Paper	Semester Exam			L	P	Total Credits
			Theory	IA	Total			
Major (Mandatory)								
DSC-I	M0126 DSC-11	साहित्यविचार	60	40	100	60	0	04
DSC-II	M0126 DSC-12	मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन -भाग 1	60	40	100	60	0	04
DSC-III	M0126 DSC-13	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स.१८००-१९२०)	60	40	100	60	0	04
DSC-IV	M0126 DSC-14	ग्रंथप्रकाशन व्यवहार : भाग 1	30	20	50	30	0	02
(Major Electives) (Any One) DSE-1								
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 5.1	M0126 DSC-1A	एका लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन) : संत एकनाथ	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 5.2	M0126 DSE-1A	लोकसाहित्य	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 5.3	M0126 DSE-1A	प्रबोधनपर वाङ्मय	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 5.4	M0126 DSE-1A	भाषांतरमीमांसा	60	40	100	60	0	04
Research Methodology (Mandatory)								
अभ्यासपत्रिका क्र. RM1	M0126- RM-11	RM-1 भाषा व साहित्य संशोधनाचे पद्धतिशास्त्र	60	40	100	60	0	04
एकूण			330	220	550	330	0	22

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार पदव्युत्तर पदवी (एम.ए.) मराठी अभ्यासक्रम
शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७, २०२७-२८, २०२८-२९
सत्र दुसरे (w.e.f. August 2026)

Paper No.	Code	Title of Paper	Semester Exam			L	P	Total Credits
			Theory	IA	Total			
Major (Mandatory)								
DSC-V	M0126-DSC-25	साहित्य समीक्षा	60	40	100	60	0	04
DSC-VI	M0126-DSC-26	मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन - भाग 2	60	40	100	60	0	04
DSC-VII	M0126-DSC-27	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.1920-1960)	60	40	100	60	0	04
DSC-VIII	M0126-DSC-28	ग्रंथप्रकाशन व्यवहार : भाग 2	30	20	50	30	0	02
(Major Electives) (Any One) DSE-II								
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 9.1	M0126 DSE-2A	एका लेखकाचा अभ्यास (आधुनिक) : वि. वा. शिरवाडकर	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 9.2	M0126 DSE-2A	मराठी लोकसाहित्य	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 9.3	M0126 DSE-2A	भाषिक आविष्काराची रूपे	60	40	100	60	0	04
अभ्यासपत्रिका क्रमांक 9.4	M0126 DSE-2A	तौलनिक साहित्याभ्यास	60	40	100	60	0	04
Field Project OJT / EP (Any One)								
OJT	M0126 OJT-21	व्यावसायिक प्रशिक्षणार्थ मराठी	60	40	100	60	0	04
FP	M0126-FP-21	क्षेत्रीय प्रकल्प (Field project)	60	40	100	60	0	04
एकूण			330	220	550	330	0	22

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - NEP 2020- एम.ए. भाग-1-मराठी

पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम

प्रस्तावना :

नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (National Education Policy (NEP)-2020 पदव्युत्तर शिक्षणाच्या माध्यमातून त्या-त्या विषयातून मुलभूत परिपूर्ण शिक्षण देण्यासाठी विषयाची पार्श्वभूमी इतिहास विकास कसा झाला हे सांगणं आवश्यक आहे. त्याचबरोबर मिळालेल्या माहितीचे प्रत्यक्षात त्याला व्यवहारात उपयोग होतो का याचाही विचार केला आहे. त्यासाठी त्याच्याकडून संशोधनात्मक प्रकल्प, अभ्यासक्रमपूरक उपक्रमातून उपयोजन कसे करता येते याचे प्रात्यक्षिकांद्वारे शिक्षण दिले जाणे आवश्यक आहे. याचा अभ्यासक्रमात अवलंब केल्याने जीवनात प्रत्यक्ष या ज्ञानाचा त्याला व्यवसायासाठी उपयोग होणार आहे. त्याचबरोबर त्याच्या व्यक्तीमत्त्वाचा विकास होण्यासाठी राष्ट्रीय, सामाजिक, साहित्यिक, नैतिक मूल्यांचा अंतर्भाव केल्याने ख-या अर्थाने मराठी पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या पहिल्या वर्षाचा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरणार आहे. अभिजात मराठी भाषा साहित्य संस्कृती समजायला मदत होते. स्वातंत्र्य, समता, बंधुता या मूल्यांची रुजवणूक व्हायला मदत होते. वाङ्मयीन, सांस्कृतिक आणि साहित्यिक समज विकसित होते. भाषा व साहित्य यांच्यातील सहसंबंधाच्या आकलनामुळे प्रगल्भ वाचक तयार होतो. पदव्युत्तर अध्ययनातून लेखक, समीक्षक तयार होण्याची प्रक्रिया प्रभावी बनते.भाषेच्या माध्यमाची जाण विकसित होण्याने संभाषण कोशल्यात वाढ होते. साहित्यगत प्रबोधनाच्या अभ्यासामुळे लेखकाची जबाबदारी आणि बांधिलकी लक्षात येऊन विद्यार्थी जबाबदार बनण्यास मदत होते. कौशल्ययुक्त पाठ्यक्रमांमुळे विविध प्रसार माध्यमांत नोकरीच्या संधी निर्माण होतात. ग्रंथ व्यवसायाची कौशल्ये विकसित होण्याने व्यावसायिक संधीत वाढ होते. बातमीदार, निवेदक, स्तंभलेखक, अनुवादक तयार व्हायला मदत होते. आंतरभारतीय अभ्यासाची जाण विकसित होण्याने भाषांतराचे मोठे उद्योगक्षेत्र उपलब्ध होते. जाहिरात, मुद्रणकला, वक्तृत्वकला यांच्या माध्यमातून रोजगार निर्मिती होते. भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित होण्याने भाषा संवर्धनाची गती वाढते. विशिष्ट साहित्यप्रकारांचे आणि त्यांच्या उपयोजनाचे महत्त्व लक्षात यायला मदत होते. नाटक, चित्रपटाच्या क्षेत्रात पटकथा, संवाद, अभिनय आदी क्षेत्रात रोजगार मिळू शकतो. संशोधनाच्या दिशा विकसित होण्यामुळे वर्तमानाला दिशा देणारे संशोधन निर्माण होऊ शकते. स्पर्धा परीक्षेच्या क्षेत्रात नोकरीच्या संधी उपलब्ध होतात. भाषिक कौशल्ये विकसित झाल्याने भाषेच्या विविध क्षेत्रात रोजगार मिळू शकतो.

सत्र पहिले
एम.ए. मराठी भाग 1 मराठी
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) - DSC-I
साहित्यविचार (M0126-DSC-11)

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	साहित्य, निर्मितीप्रक्रिया, वाद, अभिरुची यांची माहिती करणे.
CO 2	Understand / Comprehension	साहित्याच्या निर्मितीप्रक्रियेचे आकलन देणे.
CO 3	Apply / Application	साहित्यकृती अभ्यासताना साहित्यविचाराचे उपयोजन करणे
CO 4	Analyze / Analysis	ललित, ललितेतर साहित्याचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	वाङ्मयीन वादाचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	साहित्यकृतीचे सर्वकष समीक्षण करणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	साहित्य, निर्मितीप्रक्रिया, वाद, अभिरुची यांची माहिती होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	साहित्याच्या निर्मितीप्रक्रियेचे आकलन होईल.
PO 3	Apply / Application	साहित्यकृती अभ्यासताना साहित्यविचाराचे उपयोजन करतील.
PO 4	Analyze / Analysis	ललित, ललितेतर साहित्याचे विश्लेषण करू शकतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	वाङ्मयीन वादाचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	साहित्यकृतीचे सर्वकष समीक्षण येईल.

अभ्यासक्रम : साहित्यविचार

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	साहित्य : स्वरूप व व्याप्ती अ) साहित्य : व्याख्या, संकल्पना व स्वरूप आ) ललित साहित्य व ललितेतर साहित्य इ) साहित्याचे घटक ई) ललित साहित्याची भाषा	15	01
विभाग 2 Module 2	साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया अ) लेखकाची भूमिका आ) कल्पित व वास्तव इ) लेखन प्रक्रिया ई) प्रकाशन व्यवहार	15	01
विभाग 3 Module 3	वाङ्मयीन वाद अ) अभिजातवाद आ) सौंदर्यवाद इ) वास्तववाद ई) उत्तरआधुनिकवाद	15	01

विभाग 4 Module 4	वाङ्मयीन अभिरूची अ) अभिरूची म्हणजे काय? आ) अभिरूचीचे घटक इ) कलाकृती व वाचक अभिरूची ई) लेखक व वाचक अभिरूची : सहसंबंध	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य आणि समीक्षा : वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
२. साहित्यविचार : अ. वा. कुलकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
३. साहित्यविचार : दत्तात्रय पुंडे आणि स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. वाङ्मयीन वाद : संपा. सीताराम रायकर, पंडित टापरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
५. साहित्यातील संप्रदाय : रा. शं. वाळिंबे, मौज प्रकाशन, मुंबई
६. साहित्य सिद्धांत : अनु. मिलिंद मालशे, मौज प्रकाशन, मुंबई
७. साहित्याचे तत्त्वज्ञान : वि. ना. ढवळे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
८. पासोडी : नितीन रिंढे, पपायरस प्रकाशन, मुंबई
९. भाषा व साहित्य संशोधन : संपा. वसंत जोशी, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
१०. साहित्यकारण : पृथ्वीराज तौर, इसाप प्रकाशन, नागपूर

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) - DSC-II
मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन-भाग-1 M0126-DSC-12

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	भाषिक संवादाचे महत्त्व, सिद्धांत लक्षात आणून देणे
CO 2	Understand / Comprehension	वक्तृत्वाचे तंत्र व कौशल्ये यांचे आकलनास मदत करणे.
CO 3	Apply / Application	वृत्तपत्रासाठी बातमी लेखन करता येणे
CO 4	Analyze / Analysis	वृत्तपत्रीय लेखांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	संवाद माध्यमे, घटक यांचे मूल्यमापन करणे
CO 6	Create / Synthesis	जाहिरात निर्मिती करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	भाषिक संवादाचे महत्त्व, सिद्धांत स्मरणात राहतील.
PO 2	Understand / Comprehension	वक्तृत्वाचे तंत्र व कौशल्ये यांचे आकलन होईल
PO 3	Apply / Application	वृत्तपत्रासाठी बातमी लेखन करेल.
PO 4	Analyze / Analysis	वृत्तपत्रीय लेखांचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	संवाद माध्यमे, घटक यांचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	जाहिरात निर्मिती करू शकतील.

अभ्यासक्रम : मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन-भाग-1

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	भाषिक संवादाची मूलतत्त्वे अ) संवाद : स्वरूप व कार्य आ) संवादाची माध्यमे इ) संवादाचे सिद्धांत व घटक ई) भाषिक संवाद : श्रवण, भाषण, वाचन, लेखन	15	1
विभाग 2 Module 2	वक्तृत्व : तंत्र व कौशल्ये अ) वक्तृत्व : स्वरूप व कार्य आ) वक्तृत्वाची पूर्वतयारी व उपयोजन इ) वक्तृत्वाचे प्रसंग आणि प्रकार ई) प्रभावी वक्तृत्वाची वैशिष्ट्ये	15	1
विभाग 3 Module 3	वृत्तपत्रीय संवाद अ) वृत्तपत्र : स्वरूप, महत्त्व व कार्य आ) बातमीलेखन व वृत्तांत लेखन इ) अग्रलेख, पुरवणीतील लेखन ई) वाचकांचा पत्रव्यवहार	15	1

विभाग 4 Module 4	जाहिरात संहिता लेखन अ) जाहिरात : संकल्पना व स्वरूप आ) वृत्तपत्रातील जाहिरातीचे स्वरूप व संहिता लेखन इ) आकाशवाणी वरील जाहिरातीचे स्वरूप व संहितालेखन ई) दूरचित्रवाणी वरील जाहिरातीचे स्वरूप व संहिता लेखन	15	1
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. संवादशास्त्र : श्रीपाद जोशी, संगम प्रकाशन, नागपूर
२. शासकीय यंत्रणा : कृ. ना. वळसंगकर, वळसंगकर प्रकाशन
३. शासकीय लेखन व लेखन साहित्य : शासकीय मुद्रणालय, मुंबई, 1966
४. शासन व्यवहारात मराठी : भाषा संचलनालय, मुंबई
५. वक्तृत्व शास्त्र भाग-1 व 2 : के. सी. ठाकरे, के. सी. ठाकरे प्रकाशन
६. वक्तृत्व शास्त्र : न. वि. गाडगीळ, न. वी. गाडगीळ प्रकाशन, पुणे
७. वृत्तविद्या : स. ह. देशपांडे, मौज प्रकाशन, पुणे
८. वृत्तपत्रे व संवादाचे स्वरूप : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
९. व्यावहारिक मराठी : संपा. डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
१०. उपयोजित मराठी : डॉ. संजय लांडगे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
११. संवादाची मूलतत्त्वे : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१२. संवादाची मूलभूत तंत्रे व कौशल्ये - यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory)-DSC-III
आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १८०० ते १९२०) M0126 DSC-13

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	साहित्य, साहित्यिक यांचे कालखंडानुसार ज्ञान देणे.
CO 2	Understand / Comprehension	आधुनिक मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची परंपरा समजून देणे.
CO 3	Apply / Application	विशिष्ट कालखंडातील साहित्यकृतींच्या प्रभावाची कारणे शोधता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	वाङ्मयेतिहासातील साहित्य प्रकारानुसार साहित्यकृतींचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	इ.स. १८०० ते १९२० कालखंडातील साहित्याचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	साहित्यकृतींच्या प्रभावाबाबत नवा दृष्टिकोन विकसित करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	साहित्य, साहित्यिक यांचे कालखंडानुसार ज्ञान होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	आधुनिक मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची परंपरेचे आकलन होईल.
PO 3	Apply / Application	विशिष्ट कालखंडातील साहित्यकृतींच्या प्रभावाची कारणे शोधतील
PO 4	Analyze / Analysis	वाङ्मयेतिहासातील साहित्य प्रकारानुसार साहित्यकृतींचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	इ.स. १८०० ते १९२० कालखंडातील साहित्याचे मूल्यमापन करू शकतील.
PO 6	Create / Synthesis	साहित्यकृतींच्या प्रभावाबाबत नवा दृष्टिकोन मांडू शकतील.

अभ्यासक्रम : आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १८०० ते १९२०)

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	इ.स. १८०० ते १९२० या कालखंडातील साहित्य अ) स्थित्यंतराची पार्श्वभूमी आ) साहित्यनिर्मिती प्रेरणा इ) साहित्याचे स्वरूप ई) साहित्याची गुणवैशिष्ट्ये	15	1
विभाग 2 Module 2	इ.स. १८०० ते १९२० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) कविता- वाङ्मयाचे स्वरूप व इतिहास आ) कथा - वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप व इतिहास	15	1

	इ) कादंबरी - वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप व इतिहास या वाङ्मयप्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मयाचा इतिहास अभ्यासणे.		
विभाग 3 Module 3	इ.स. १८०० ते १९२० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) नाटक- वाङ्मयाचे स्वरूप व इतिहास आ) चरित्र-आत्मचरित्र-कलाकृतीचे स्वरूप व इतिहास इ) ललितगद्य-कलाकृतीचे स्वरूप व इतिहास या वाङ्मय प्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मयाचा इतिहास अभ्यासणे.	15	1
विभाग 4 Module 4	इ.स. १८०० ते १९२० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) नियतकालिकांचे स्वरूप व इतिहास आ) वैचारिक लेखनाची पार्श्वभूमी व इतिहास इ) प्रवासवर्णनाचे स्वरूप व इतिहास ई) वाङ्मय प्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मय इतिहास अभ्यासणे.	15	1
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग-1 : अ.ना. देशपांडे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग-2 : अ.ना. देशपांडे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास : प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड-4 : रा. श्री. जोग, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
५. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड-5 : रा. श्री. जोग, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
६. धार आणि काठ : नरहर कुरुंदकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
७. मराठी कादंबरीचे पहिले शतक : कुसुमावती देशपांडे, मौज प्रकाशन, मुंबई
८. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप : संपा. गो.मा. पवार, हातकलंगणेकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
९. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
१०. आधुनिक मराठी कवियित्रींची कविता : रा. ग. जाधव, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
११. मराठी कादंबरीचे समाजशास्त्र : रवींद्र ठाकूर, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
१२. वाङ्मयतिहासाची संकल्पना : पुंडे द. दि., कुलकर्णी-गो.म., उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे
१३. मराठी साहित्य आणि संस्कृती : वसंत आबाजी डहाके, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
१४. मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी : गो.म. कुलकर्णी, मेहता प्रकाशन, पुणे
१५. साहित्यमूल्ये आणि अभिरुची : गो.मा. पवार, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद
१६. साहित्य, समाज आणि संस्कृती : दिगंबर पाध्ये, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
१७. विविधज्ञानविस्तार : वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
१८. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

१९. आधुनिक मराठी साहित्य आणि सामाजिकता : मृणालिनी शाह, विद्यागौरी टिळक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
२०. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास इ. स. १८०० ते १९२० : सुरेश पैठणकर, चिन्मय प्रकाशन, पुणे
२१. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : रा. ना. पाटोळे, मंगेश प्रकाशन, नागपूर
२२. आधुनिक मराठी कविता : एक विश्लेषण : प्रकाश देशपांडे केजकर, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद
२३. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास- डॉ. वसंत बीरादार, कैलास पब्लिकेशन, औरंगाबाद

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) DSC-IV
ग्रंथप्रकाशन व्यवहार - भाग : 1- M0126-DSC-14

उद्दिष्टे :

गुण : 30

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	ग्रंथनिर्मिती व्यवहाराच्या स्वरूपाचे ज्ञान होणे.
CO 2	Understand / Comprehension	ग्रंथ छापण्याअगोदरची प्रक्रिया समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	हस्तलिखिताचे टंकलेखन, मुखपृष्ठ तयार करून घेता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	हस्तलिखिताचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	मुद्रण प्रक्रियेचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	ग्रंथ संपादन करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	ग्रंथनिर्मिती व्यवहाराच्या स्वरूपाचे ज्ञान होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	ग्रंथ छापण्याअगोदरची प्रक्रिया समजून घेतील.
PO 3	Apply / Application	हस्तलिखिताचे टंकलेखन, मुखपृष्ठ तयार करून घेऊ शकतील.
PO 4	Analyze / Analysis	हस्तलिखिताचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	मुद्रण प्रक्रियेचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	ग्रंथ संपादन करू शकतील.

अभ्यासक्रम : ग्रंथप्रकाशन व्यवहार - भाग : 1

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	ग्रंथनिर्मिती व्यवहाराचे स्वरूप 1. प्रकाशन व्यवहार, घटक, स्वरूप व कार्ये अ) मुद्रणप्रत, मुद्रित शोधन, मुद्रक, वितरक आ) स्वामित्व हक्क, लेखक करार इ) ग्रंथ नोंदणी, आवृत्ती, पुनर्मुद्रण	15	01
विभाग 2 Module 2	ग्रंथ मुद्रणपूर्व प्रक्रिया अ) हस्तलिखित ग्रंथ आ) टंकलेखन इ) मुखपृष्ठ व सजावट ई) मुद्रण प्रक्रिया	15	01
	एकूण	30	02

संदर्भ ग्रंथ :

१. ग्रंथ व्यवहार - दशा आणि दिशा (लेख) अनिल कुलकर्णी, साहित्य चपराक, 2017
२. प्रकाशन व्यवसाय परिचय-शरद गोगटे
३. मराठी ग्रंथ प्रकाशनाची 200 वर्षे-शरद गोगटे
४. मराठी प्रकाशनाचे स्वरूप, प्रेरणा व परंपरा-अ. ह. लिमये
५. दुसरे लेखक-प्रकाशक संमेलन, चिपळूण-2019, अनिल मेहतांचे अध्यक्षीय भाषण, मेहता प. हाऊस, पुणे
६. पॉप्युलर रीति पुस्तक-रामदास भटकळ, मौज प्रकाशन, मुंबई

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
अभ्यासपत्रिका (Major Elective) अभ्यासपत्रिका क्र.5.1 - DSE-1
एका लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन) संत एकनाथ- M0126-DSE-1A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	मध्ययुगीन सामाजिक व सांस्कृतिक पार्श्वभूमीची माहिती देणे
CO 2	Understand / Comprehension	संत एकनाथ यांच्या व्यक्तीत्व कृत्वाचे वाङ्मयीन कर्तृत्वाचे आकलन करणे.
CO 3	Apply / Application	एका लेखकाच्या अभ्यासाच्या पध्दतीचे उपयोजन करणे.
CO 4	Analyze / Analysis	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे सामाजिक विश्लेषण करणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे वाङ्मयीन मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे समीक्षण करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	मध्ययुगीन सामाजिक व सांस्कृतिक पार्श्वभूमीची माहिती होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	संत एकनाथ यांच्या वाङ्मयीन कर्तृत्वाचे आकलन होईल.
PO 3	Apply / Application	एका लेखकाच्या अभ्यासाच्या पध्दतीचे उपयोजन करतील
PO 4	Analyze / Analysis	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे सामाजिक विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे वाङ्मयीन मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	संत एकनाथ यांच्या अभंगांचे समीक्षण करू शकतील.

अभ्यासक्रम : एका लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन) संत एकनाथ

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	मध्ययुगीन कालखंडाची पार्श्वभूमी, प्रेरणा व स्वरूप अ) ऐतिहासिक पार्श्वभूमी आ) सामाजिक पार्श्वभूमी इ) वाङ्मयीन पार्श्वभूमी ई) एका लेखकाची अभ्यास पद्धती	15	01

विभाग 2 Module 2	संत एकनाथ : व्यक्ती आणि वाङ्मय अ) जीवन परिचय आ) लेखन प्रेरणा इ) संत एकनाथ आणि परिवार ई) वाङ्मयीन कार्य	15	01
विभाग 3 Module 3	संत एकनाथ यांचे ग्रंथरचना (परिचयाच्या अनुषंगाने) अ) चतुःश्लोकी भागवत आ) एकनाथी भागवत इ) एकनाथी रामयण	15	01
विभाग 4 Module 4	संत एकनाथांच्या साहित्याचे आकलन अ) रुक्मिणी स्वयंवर आ) भारुडे इ) गवळणी व स्फुट काव्य	15	01
एकूण		60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास- ह. श्री. शेणोलीकर, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास- ल. रा. नसिराबादकर, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
३. प्राचीन मराठी साहित्य संशोधन- वि. भि. कोलते, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
४. संतांच्या अभंग रचनेतील विद्रोह - सुरेश शिंदे, ग्रंथाली प्रकाशन, पुणे
५. संत एकनाथांची जीवनगाथा-लेखक कृ. षा. मराठे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
६. संत एकनाथ महाराज यांचे संक्षिप्त चरित्र-प्रा.डॉ. विजयकुमार पाटील, शांतीश्रम प्रकाशन, पुणे
७. पैठणचे नाथ-महादेवशास्त्री जोशी, कॉन्टीनेन्ट प्रकाशन, मुंबई
८. संत एकनाथ-वाङ्मय आणि कार्य-न.र. फाटक, मौज प्रकाशनगृह, मुंबई
९. संकेतस्थळे व डिजिटल स्रोत-संत एकनाथ महाराजांच्या साहित्याची विशेष पुस्तकांची यादी, संत एकनाथ महाराज अधिकृत संकेतस्थळावर, मौज प्रकाशन, पुणे
१०. श्री एकनाथ चरित्र-Archive.org वर उपलब्ध गीता प्रेसचे हिंदी / मराठी चरित्र, मेहता प्रकाशन, पुणे
११. संत एकनाथ व्यक्ती आणि वाङ्मय, हे. वी. इनामदार
१२. एकनाथांची निवडक भारुडे, डॉ. वसंत जोशी

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)

अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory)- अभ्यासपत्रिका क्र.5.2 - DSE-1

लोकसाहित्य-M0126 DSE-1A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	लोकसाहित्याचे स्वरूप लक्षात आणून देणे
CO 2	Understand / Comprehension	लोकसाहित्य संकल्पना समजून देणे.
CO 3	Apply / Application	लोकसाहित्य संकलन करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	लोकसाहित्य, इतर शास्त्रातील सहसंबंध विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	लोकसाहित्य संकलन, संशोधन पद्धतीचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	संकलित लोकसाहित्याचा सामाजिक अन्वयार्थ लावणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	लोकसाहित्याचे स्वरूप लक्षात घेतील.
PO 2	Understand / Comprehension	लोकसाहित्य संकल्पना समजतील.
PO 3	Apply / Application	लोकसाहित्य संकलन करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	लोकसाहित्य, इतर शास्त्रांतील सहसंबंध विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	लोकसाहित्य संकलन, संशोधन पद्धतीचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	संकलित लोकसाहित्याचा सामाजिक अन्वयार्थ लावू शकतील.

अभ्यासक्रम : लोकसाहित्य

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	लोकसाहित्य : संकल्पना व स्वरूप अ) लोकसाहित्याची उत्पत्ती आ) लोकसाहित्याच्या व्याख्या-पौरात्य व पाश्चात्य इ) लोकसाहित्याचे स्वरूप ई) लोकसाहित्य आणि लोकसंस्कृती	15	01
विभाग 2 Module 2	लोकसाहित्याची व्याप्ती व गुण वैशिष्ट्ये अ) मौखिक आविष्कार आ) भौतिक संस्कृती इ) लोकरूढी, विधी व समजूती ई) प्रयोगरूप लोककला उ) लोकसाहित्याची गुणवैशिष्ट्ये	15	01

विभाग 3 Module 3	लोकसाहित्य आणि इतर शास्त्र सहसंबंध अ) लोकसाहित्य आणि मानववंशशास्त्र आ) लोकसाहित्य आणि भाषाशास्त्र इ) लोकसाहित्य आणि समाजशास्त्र ई) लोकसाहित्य आणि मानसशास्त्र	15	01
विभाग 4 Module 4	लोकसाहित्य : संकलन आणि संशोधन अ) लोकसाहित्याचे संकलन व अडथळे आ) संशोधन पद्धती : सैद्धांतिक स्वरूप इ) क्षेत्रीय पद्धत ई) स्तरीय पद्धत	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. लोकसाहित्याचे स्वरूप - प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन, अहमदनगर
२. लोकसाहित्यातील अंतःप्रवाह - प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन, अहमदनगर
३. लोकसाहित्याची रूपरेखा-दुर्गा भागवत, वरदा प्रकाशन, पुणे
४. लोकसाहित्यमीमांसा भाग एक व दोन-विश्वनाथ शिंदे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
५. लोकसाहित्य : अभ्यास दिशा-तारा भवाळकर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
६. लोकसाहित्य : क्षेत्रीय अभ्यास-गंगाधर मोरजे, पद्मगंगा प्रकाशन, पुणे
७. लोकसंस्कृती आणि लोकजीवन - द. ता. भोसले, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती, मुंबई
८. लोकसाहित्य : स्वरूप आणि विवेचन-पुरुषोत्तम कालभूत, विजय प्रकाशन, नागपूर
९. ग्रामीण बोलीचे भाषावैभव - प्रज्ञा लामतुरे, संस्कृती प्रकाशन, पुणे
१०. प्रयोगरूप लोककला प्रकार : परंपरा आणि स्वरूप - महादेव देशमुख
११. मौखिकता आणि लोकसाहित्य : मधुकर वाकोडे, साहित्य अकादमी, दिल्ली
१२. मराठी लोककथा : मधुकर वाकोडे, साहित्य अकादमी, दिल्ली
१३. लोकप्रतिभा आणि लोकतत्त्वे : मधुकर वाकोडे, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) अभ्यासपत्रिका क्र.5.3 - DSE-1
प्रबोधनपर वाङ्मय-M0126-DSE-1A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	प्रबोधनपर साहित्याची परंपरा लक्षात घेणे.
CO 2	Understand / Comprehension	प्रबोधन संकल्पना समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	प्रबोधनामागील हेतू स्पष्ट करणे.
CO 4	Analyze / Analysis	प्रबोधनाची गरज व साधनांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	प्रबोधनपर सामाजिक चळवळींचे मूल्यमापन करता येणे.
CO 6	Create / Synthesis	प्रबोधनपर वाङ्मयाची फलश्रुती परीक्षण करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	प्रबोधनपर साहित्याची परंपरांचे ज्ञान होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	प्रबोधन संकल्पना समजून घेतील.
PO 3	Apply / Application	प्रबोधनामागील हेतू स्पष्ट करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	प्रबोधनाची गरज व साधनांचे विश्लेषण करता येईल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	प्रबोधनपर सामाजिक चळवळींचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	प्रबोधनपर वाङ्मयाची फलश्रुती परीक्षण करता येईल.

अभ्यासक्रम : प्रबोधनपर वाङ्मय

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	प्रबोधन : संकल्पना व स्वरूप अ) प्रबोधन संकल्पना आ) प्रबोधनाचे स्वरूप व विशेष इ) मराठीतील प्रबोधनाचा कालखंड	15	01
विभाग 2 Module 2	प्रबोधनपर वाङ्मय : तत्त्वे आणि मूल्य अ) प्रबोधनपर वाङ्मय तात्त्विक विचार आ) प्रबोधनपर वाङ्मयातील मूल्ये इ) मराठीतील प्रबोधनपर वाङ्मयाचा मूल्यविचार	15	01
विभाग 3 Module 3	प्रबोधनपर वाङ्मयाची माध्यमे, चळवळी व परिवर्तने अ) वृत्तपत्रे आ) नियतकालिके इ) सामाजिक चळवळी ई) प्रबोधनपर वाङ्मयाची फलश्रुती	15	01

विभाग 4 Module 4	मराठी प्रबोधनपर वाङ्मयाची वाटचाल अ) मराठी वाङ्मयाची पूर्वपरंपरा आ) एकोणिसावे शतक इ) विसावे शतक-पूर्वार्ध ई) विसावे शतक-उत्तरार्ध	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ:

१. म. फुले यांचे समाजप्रबोधन-मा. म. देशमुख, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे
२. प्रबोधनाच्या पाऊलखुणा-निर्मलकुमार फडकुले, कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, पुणे
३. दलितांचे प्रबोधन-गंगाधर पानतावणे, गंगाधर प्रकाशन, पुणे
४. समाज चिंतन-संपा. वि. स. खांडेकर, मेहता प्रकाशन, पुणे
५. आधुनिक महाराष्ट्रातील प्रबोधनाची वाटचाल-संपादक भौरव कुंभार, श्री विद्या प्रकाशन, पुणे
६. परिवर्तनाच्या दिशा-जनार्दन वाघमारे पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
७. आधुनिक मराठी वाङ्मयाची सांस्कृति पार्श्वभूमी-गो.म. कुलकर्णी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
८. साहित्यविचार आणि समाजचिंतन-भा. शं. भणगे, मेहता प्रकाशन, पुणे
९. विचारयात्रा-दि.के. बेडेकर, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
१०. य. दि. फडके गौरवग्रंथ-संपा. राजेंद्र व्होरा, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
११. बदलता महाराष्ट्र (एन.डी. पाटील गौरवग्रंथ) संपा. किशोर बेडकिहाळ, आंबेडकर अकादमी, सातारा
१२. सत्यशोधकीय नियतकालिके-अरुण शिंदे, कृष्णा संशोधन व विका अकादमी, मंगळवेढा, 2019
१३. प्रबोधनपर साहित्य-यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)

अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) अभ्यासपत्रिका क्र.5.4 - DSC-1

भाषांतरमीमांसा-M0126-DSE-1A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	भाषांतरमीमांसेचे स्वरूप लक्षात घेणे.
CO 2	Understand / Comprehension	भाषांतर संकल्पना समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	हिंदीसह अन्य भाषिक लेखांचे भाषांतर करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	भाषांतर प्रकारांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	भाषांतर प्रक्रियेचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	हिंदी/अन्य भाषिक साहित्यकृतीचे भाषांतर करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	भाषांतरमीमांसेचे स्वरूप स्मरणात राहतील.
PO 2	Understand / Comprehension	भाषांतर संकल्पना समजेल.
PO 3	Apply / Application	हिंदीसह अन्य भाषिक लेखांचे भाषांतर करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	भाषांतर प्रकारांचे विश्लेषण करू शकेल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	भाषांतर प्रक्रियेचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	हिंदी/अन्य भाषिक साहित्यकृतीचे भाषांतर करता येईल.

अभ्यासक्रम : भाषांतरमीमांसा

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	भाषांतरमीमांसा : संकल्पना व स्वरूप अ) भाषांतर व्याख्या व संकल्पना आ) भाषांतर, अनुवाद, भाषानुवाद यांच्यातील साम्यभेद इ) मराठीतील भाषांतर विचार	15	01
विभाग 2 Module 2	मराठीतील भाषांतरविषयक विचार व वाटचाल अ) विष्णूशास्त्री चिपळूणकर आ) वि. का. राजवाडे इ) श्री. व्यं. केतकर ई) चंद्रकांत पाटील	15	01
विभाग 3 Module 3	कादंबरी : कन्नड एका पंडिताचे मृत्युपत्र : टी. गोपीचंद अनुवाद : लक्ष्मीनारायण बोल्ली, साहित्य अकादमी, दिल्ली	15	01

विभाग 4 Module 4	आत्मकथन-प्रज्वलीत मने-इंग्रजी प्रज्वलीत मने-डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम, Ignited Minds, अनुवाद चंद्रशेखर मुरगुडकर, चिनार पब्लिशर्स	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. भाषांतरमीमांसा : संपा. कल्याण काळे व अंजली सोमण, चिन्मय प्रकाशन, पुणे
२. भाषांतर : सदा क-हाडे, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
३. भाषांतर चिकित्सा : मधुकर मोकाशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. भाषांतर आणि भाषा : विलास सारंग, मौज प्रकाशन, मुंबई
५. भाषांतर : शास्त्र की कला? : म. वि. फाटक, रजनी ठकार, वरदा बुक्स, पुणे
६. भाषांतरविद्या : रमेश वरखेडे, विद्या प्रकाशन, पुणे
७. अनुवाद : सिध्दांत आणि प्रक्रिया : सुरेश शिंदे, पॅरीस प्रकाशन, पुणे

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र पहिले)
Research Methodology (Mandatory)
अभ्यासपत्रिका क्र. RM.1
भाषा व साहित्य संशोधनाचे पद्धतिशास्त्र-M0126-RM-11

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	संशोधन : संकल्पना व स्वरूप समजून देणे.
CO 2	Understand / Comprehension	संशोधन प्रयोजन व संशोधनाची वैशिष्ट्ये समजणे.
CO 3	Apply / Application	संशोधन पद्धती निश्चित करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	भाषा संशोधनाचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	साहित्य संशोधांचे मूल्यमापन करणे
CO 6	Create / Synthesis	प्रबंध लेखन आराखडा तयार करणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	संशोधन : संकल्पना व स्वरूप लक्षात येईल.
PO 2	Understand / Comprehension	संशोधन प्रयोजन व संशोधनाची वैशिष्ट्ये समजतील
PO 3	Apply / Application	संशोधन पद्धती निश्चित करू शकतील.
PO 4	Analyze / Analysis	भाषा संशोधनाचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	साहित्य संशोधांचे मूल्यमापन करता येईल.
PO 6	Create / Synthesis	प्रबंध लेखन आराखडा तयार करू शकतील.

अभ्यासक्रम : भाषा व साहित्य संशोधनाचे पद्धतिशास्त्र

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	संशोधन शास्त्र अ) संशोधन : संकल्पना व स्वरूप आ) संशोधनाचे प्रयोजन व संशोधनाची वैशिष्ट्ये इ) संशोधन पद्धती व महत्त्व ई) साहित्य संशोधन आणि इतर ज्ञानशाखीय संशोधनाचे वेगळेपण	15	01
विभाग 2 Module 2	भाषा संशोधनाचे स्वरूप अ) भाषा व संशोधन आ) संशोधनाच्या विविध पद्धती व मराठी भाषेचे संशोधन इ) मराठी भाषा व बोलींचे संशोधन ई) साहित्याचे भाषिक, शैलीवैज्ञानिक आणि समाजभाषावैज्ञानिक संशोधन	15	01
विभाग 3 Module 3	साहित्य संशोधनाचे स्वरूप अ) साहित्यकृतिनिष्ठ संशोधन आ) लेखकनिष्ठ संशोधन इ) साहित्यप्रकारनिष्ठ संशोधन ई) संस्कृतीनिष्ठ संशोधन	15	01

विभाग 4 Module 4	संशोधनात्मक लेखन अ) प्रबंधलेखनाचे उद्देश व पद्धती आ) शोधनिबंध लेखन व प्रबंधलेखन प्रक्रियेतील टप्पे-साधनसामग्री, मांडणी (प्रकरण रचना) व प्रत्यक्ष लेखन इ) प्रबंधलेखनाची भाषा, प्रबंध लेखनातील समस्या ई) व्यक्तिनामसूची, विषयसूची, संदर्भग्रंथसूची व परिशिष्टे	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. संशोधनाचे पद्धतिशास्त्र : रमेश वरखेडे, मंगला वरखेडे, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर
२. भाषा व साहित्य संशोधन : खंड 1, 2, 3 : संपा. वसंत जोशी, गं. ना. जोगळेकर, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. संशोधनाची क्षितिजे : संपा. भास्कर भोळे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
४. संशोधन : स्वरूप आणि पद्धती : संपा. सु. रा. चुनेकर, शि. प्र. संस्था, संगमनेर
५. संशोधन, सिद्धांत आणि पद्धती : सदा क-हाडे, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
६. मराठी संशोधनविद्या : उषा देशमुख, स्नेहवर्धन, पुणे
७. साहित्य संशोधन : वाटा आणि वळणे : सुधाकर शेलार, अक्षर वाङ्मय प्रकाशन, पुणे
८. मराठी साहित्य संशोधन : नव्या दिशा : अविनाश आवलगांवकर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
९. शोधविज्ञान कोश : दु. का. संत, पुणे विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे
१०. शोधनिबंधाची लेखन पद्धती : मिलिंद मालशे, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
११. प्रबंध कसा लिहावा : सु. रा. चुनेकर, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
१२. सूचींची सूची : सु. रा. चुनेकर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
१३. ग्रंथालयीन संदर्भ सेवा : अनंत जोशी, वसंत जोशी, कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, पुणे

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) - DSC-V
साहित्य समीक्षा - M0126-DSC-25

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	समीक्षेच्या प्रकारांचे ज्ञान देणे.
CO 2	Understand / Comprehension	समीक्षा संकल्पना समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	समीक्षा पद्धतीचा वापर करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	समीक्षेच्या कार्याचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	मराठी समीक्षा विचारांचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	वृत्तपत्रीय समीक्षा लिहिता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	समीक्षेच्या प्रकारांचे ज्ञान होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	समीक्षा संकल्पना समजेल.
PO 3	Apply / Application	समीक्षा पद्धतीचा वापर करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	समीक्षेच्या कार्याचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	मराठी समीक्षा विचारांचे मूल्यमापन करू शकेल.
PO 6	Create / Synthesis	वृत्तपत्रीय समीक्षा लिहू शकतील.

अभ्यासक्रम : साहित्य समीक्षा

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	समीक्षेची संकल्पना : अ) समीक्षा संकल्पना आ) समीक्षा व्याख्या व स्वरूप इ) समीक्षेची मूलतत्त्वे ई) समीक्षेची कार्ये	15	01
विभाग 2 Module 2	समीक्षा पद्धती : अ) पर्यावरणवादी समीक्षा आ) मानसशास्त्रीय समीक्षा इ) समाजशास्त्रीय समीक्षा ई) आदिबंधात्मक समीक्षा	15	01
विभाग 3 Module 3	साहित्यसमीक्षेचे प्रकार अ) वृत्तपत्रीय समीक्षा आ) ग्रंथ परीक्षण इ) लेखक अभ्यास ई) वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास	15	01

विभाग 4 Module 4	मराठी समीक्षाविचार : निवडक मराठी समीक्षा-संपा. गो.मा. पवार या ग्रंथातील निवडक लेख अ) रंगभूमीचे तीन शिल्पकार : वि. स. खांडेकर आ) नवकथेचे स्वरूप : गंगाधर गाडगीळ इ) काव्य आणि सामाजिक जाणिवा : गो. वी. करंदीकर ई) १९५० ते १९७५ ह्या कालखंडातील मराठी कादंबरी: प्रेरणा व स्वरूप - भालचंद्र नेमाडे	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य आणि समीक्षा - वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
२. साहित्यविचार - अ. वा. कुलकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
३. साहित्यविचार - दत्तात्रय पुंडे आणि स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. वाङ्मयीन वाद - संपादक-सीताराम रायकर, पंडित टापरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
५. साहित्यातील संप्रदाय - रा. शं. वाळिंबे, मौज प्रकाशन, मुंबई
६. साहित्य सिद्धांत - अनु. मिलिंद मालशे, मौज प्रकाशन, मुंबई
७. साहित्याचे तत्त्वज्ञान - वि. ना. ढवळे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
८. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप - संपा. गो. मा. पवार, हातकलंगणेकर म. द., पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
९. निवडक मराठी समीक्षा : संपा. पवार गो.मा. व हातकलंगलेकर म. द., साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) DSC-VI
मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन भाग-2 - M0126-DSC-26

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	प्रशासकीय व व्यापारी संवादाच्या स्वरूपाची माहिती देणे.
CO 2	Understand / Comprehension	आकाशवाणी श्रुतिका, नभोनाट्य यांचे आकलन करून देणे.
CO 3	Apply / Application	आकाशवाणी उद्घोषणा, बातमी देता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	दूरदर्शनवरील बातमी, मालिका यांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	समाजमाध्यमावरील संवादाचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	युट्युबसाठी लघुपट निर्मिती करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	प्रशासकीय व व्यापारी संवादाचे स्वरूप माहिती होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	आकाशवाणी श्रुतिका, नभोनाट्य यांचे आकलन करतील.
PO 3	Apply / Application	आकाशवाणी उद्घोषणा, बातमी देता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	दूरदर्शनवरील बातमी, मालिका यांचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	समाजमाध्यमावरील संवादाचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	युट्युबसाठी लघुपट निर्मिती करतील.

अभ्यासक्रम : मराठी भाषा : संवाद व उपयोजन भाग-2

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	आकाशवाणी संवादाचे स्वरूप : अ) आकाशवाणी व एफ. एम. वाहिनी : स्वरूप व कार्य व व्याप्ती आ) उद्घोषक/ रेडिओ जॉकी (आर.जे.) उद्घोषणा इ) बातमीपत्रे ई) मुलाखत, श्रुतिका व नभोनाट्य	15	01
विभाग 2 Module 2	दूरचित्रवाणी संवादाचे स्वरूप : अ) दूरचित्रवाणी : स्वरूप व कार्य आ) बातमीपत्रे : चर्चा संचलन इ) मालिकालेखन ई) मुलाखत	15	01

विभाग 3 Module 3	समाजमाध्यमाच्या संवादाचे स्वरूप अ) फेसबुक, लिंकड इन आ) ट्विटर, व्हॉट्सअप, युट्यूब इ) कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) ई) चॅट जीपीटी	15	01
विभाग 4 Module 4	प्रशासकीय व्यापारी संवाद अ) शासन-प्रशासन : संकल्पना व स्वरूप आ) प्रशासकीय पत्रव्यवहार-सूचनापत्र/निवेदन, परिपत्रक, टिप्पणी, इतिवृत्त इ) व्यापारी संवादाचे स्वरूप-चौकशी कक्ष, ग्राहक- विक्रेता संवाद, सामान्य आर्थिक व्यवहार-युपीआय ई) प्रशासकीय पत्रव्यवहाराची भाषा, व्यापारी संवाद भाषा विशेष	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. नभोवाणी कार्यक्रम : तंत्र आणि मंत्र - यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
२. आकाशवाणी-विश्वकर्मा रामबिहार, सूचना आणि प्रसारण मंत्रालय, भारत सरकार
३. माध्यम चित्रवाणी-आकाशनंद ग्रंथकार, मुंबई, 1986
४. दूरदर्शन संवादाचे स्वरूप आणि कौशल्य- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
५. व्यावहारिक मराठी-संपादक-डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
६. उपयोजित मराठी-डॉ. संजय लांडगे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
७. व्यावहारिक मराठी-सयाजीराजे मोकाशी, रंजना नेमाडे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
८. संवादशास्त्र- श्रीपाद जोशी, संगम प्रकाशन, नागपूर
९. संवादाची मूलतत्वे- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१०. संवादाची मूलभूत तंत्रे व कौशल्ये - यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) DSC-VII
आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १९२० ते १९६०) M0126-DSC-27

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याच्या इतिहासाची माहिती देणे
CO 2	Understand / Comprehension	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याची पार्श्वभूमी समजणे.
CO 3	Apply / Application	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याच्या चळवळींची माहिती देणे.
CO 4	Analyze / Analysis	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्यकृतींचे साहित्यप्रकारानुसार विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याचे पैलू समजावून देणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याच्या इतिहासाची माहिती होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याची पार्श्वभूमी समजेल.
PO 3	Apply / Application	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याच्या चळवळीं समजून घेता येतील.
PO 4	Analyze / Analysis	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्यकृतींचे साहित्यप्रकारानुसार विश्लेषण करू शकतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याचे मूल्यमापन करू शकतील.
PO 6	Create / Synthesis	इ.स. १९२० ते १९६० कालखंडातील साहित्याचे पैलू मांडू शकतील.

अभ्यासक्रम : आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १९२० ते १९६०)

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	इ.स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील साहित्य : अ) पार्श्वभूमी आ) साहित्यनिर्मिती प्रेरणा इ) साहित्याचे स्वरूप ई) साहित्याची वैशिष्ट्ये	15	01

विभाग 2 Module 2	इ.स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) कविता आ) कथा इ) कादंबरी ई) नाटक या वाङ्मय प्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मयाचा इतिहास अभ्यासणे.	15	01
विभाग 3 Module 3	इ.स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) समीक्षा आ) चरित्र-आत्मचरित्र इ) निबंध ई) ललित गद्य या वाङ्मय प्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मयाचा इतिहास अभ्यासणे.	15	01
विभाग 4 Module 4	इ.स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील मराठी साहित्याचा इतिहास अ) नियतकालिक आ) वैचारिक लेखन इ) प्रवासवर्णन या वाङ्मय प्रकारातील ठळक प्रवृत्ती, विचारसरणी, चळवळी, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने वाङ्मयाचा इतिहास अभ्यासणे.	15	01
एकूण		60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग-1 : अ. ना. देशपांडे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग-2 : अ. ना. देशपांडे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास- प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड-4 : रा. श्री. जोग, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
५. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड-5 : रा. श्री. जोग, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
६. धार आणि काठ : नरहर कुरुंदरकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
७. मराठी कादंबरीचे पहिले शतक : कुसुमावती देशपांडे, मौज प्रकाशन, मुंबई
८. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप - संपा. गो. मा. पवार व हातकलंगणेकर म. द., पॉप्युलर प्रकाशन
९. मराठी कादंबरीचे समाजशास्त्र : रवींद्र ठाकूर, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Mandatory) DSC-VIII
ग्रंथ प्रकाशन व्यवहार-भाग-2 M0126-DSC-28

उद्दिष्टे :

गुण : 30

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	ग्रंथ रचनेची प्रक्रिया लक्षात घेणे.
CO 2	Understand / Comprehension	मुद्रणपद्धती व बांधणी समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	कागदाचे स्वरूप निश्चित करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	ग्रंथ रचनेच्या प्रक्रियेचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	ग्रंथाचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	ग्रंथ वितरण व्यवस्था करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	ग्रंथ रचनेची प्रक्रिया लक्षात घेतील.
PO 2	Understand / Comprehension	मुद्रणपद्धती व बांधणीचे स्वरूप समजेल.
PO 3	Apply / Application	कागदाचे स्वरूप निश्चित करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	ग्रंथ रचनेच्या प्रक्रियेचे विश्लेषण करू शकेल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	ग्रंथाचे मूल्यमापन करता येईल.
PO 6	Create / Synthesis	ग्रंथ वितरण व्यवस्थेत सहभागी होईल.

अभ्यासक्रम : ग्रंथ प्रकाशन व्यवहार-भाग-2

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	ग्रंथरचना प्रक्रिया अ) कागदाचे स्वरूप आ) ग्रंथकार इ) मुद्रणपद्धती व बांधणी ई) टंक निश्चिती	15	01
विभाग 2 Module 2	ग्रंथ वितरण अ) विक्रेता प्रकार आ) वितरण व्यवस्था इ) जाहिरात, समीक्षा ई) प्रकाशन समारंभ	15	01
एकूण		30	02

संदर्भ ग्रंथ :

- ग्रंथ व्यवहार- दशा आणि दिशा (लेख) : अनिल कुलकर्णी, साहित्य चपराक, 2017
- प्रकाशन व्यवसाय परिचय : शरद गोगटे
- मराठी ग्रंथ प्रकाशनाची दोनशे वर्षे, शरद गोगटे
- मराठी प्रकाशनाचे स्वरूप, प्रेरणा व परंपरा : अ. ह. लिमये
- दुसरे लेखक- प्रकाशक संमेलन, चिपळूण, 2019 : अनिल मेहतांचे अध्यक्षीय भाषण, मेहता प. हाऊस, पुणे
- पॉप्युलर रीति पुस्तक-रामदास भटकळ, मौज प्रकाशन, मुंबई

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Electives) अभ्यासपत्रिका 9.1- DSE-II
एका लेखकाचा अभ्यास (आधुनिक) : वि. वा. शिरवाडकर - M0126-DSE-2A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	वि. वा. शिरवाडकर यांचे चरित्र व साहित्य ज्ञात करणे.
CO 2	Understand / Comprehension	लेखकाभ्यासाच्या घटकांचे आकलन होणे.
CO 3	Apply / Application	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे आशय स्वरूप लिहिता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे सामाजिक विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	साहित्याचा माध्यम म्हणून उपयोग करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	वि. वा. शिरवाडकर यांचे चरित्र व साहित्य ज्ञात होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	लेखकाभ्यासाच्या घटकांचे आकलन होईल.
PO 3	Apply / Application	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे आशय स्वरूप लिहितील.
PO 4	Analyze / Analysis	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे सामाजिक विश्लेषण करू शकतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	वि. वा. शिरवाडकर यांच्या साहित्याचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	साहित्याचा माध्यम म्हणून उपयोग करता येणे.

अभ्यासक्रम : एका लेखकाचा अभ्यास (आधुनिक) : वि. वा. शिरवाडकर

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	लेखकाभ्यास अ) लेखकाभ्यासाचे महत्त्व व घटक आ) वि. वा. शिरवाडकर : जीवन व कार्य इ) वि. वा. शिरवाडकर यांचे साहित्य व विचार ई) कविता संग्रह : विशाखा, प्रवासी पक्षी	15	01
विभाग 2 Module 2	कथासंग्रह अ) अपॉइंटमेंट आ) बारा निवडक कथा	15	01

विभाग 3 Module 3	कादंबरी : अ) जान्हवी आ) वैष्णव	15	01
विभाग 4 Module 4	नाटक अ) नटसम्राट आ) वीज म्हणाली धरणीला	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्यसमीक्षा (वि. वा. शिरवाडकर गौरवग्रंथ), संपा. अकोलकर ग. वि. आणि दातार बा. वा., सार्वजनिक वाचनालय, नाशिक, 1976
२. कुसुमाग्रज-एका मनाचा शोध, मराठी कविता : जुने आणि नवीन, वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्यूलर प्रकाशन, मुंबई, 1980
३. वि. वा. शिरवाडकर (कुसुमाग्रज) : वाङ्मय दर्शन, सहा साहित्यकार, सु. रा. चुनेकर, मॅजेस्टीक प्रकाशन, मुंबई, 1982
४. कुसुमाग्रज साहित्य दर्शन-उषा देशमुख, शलाका प्रकाशन, मुंबई, 1989
५. कुसुमाग्रज-शिरवाडकर : एक शोध, दत्तात्रय पुंडे, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, 1991
६. शिरवाडकरांच्या लेखनातील तीन मूलबंध, काही कवी - समीक्षा आणि शैली, सुधीर रसाळ, शारदा प्रकाशन, नांदेड, 1984
७. प्रवासी पक्षी (छंदोमयी, मुक्तायन, पाथेय या कुसुमाग्रजांच्या संग्रहातील निवडक कवितांचे संपादन), शंकर वैद्य, पॉप्यूलर प्रकाशन, मुंबई, 1989
८. शिरवाडकर वि. वा., रुपरेषा, संपादन सुभाष सोनवणे, चेतश्री प्रकाशन, अमळनेर, 1984
९. भारतीय साहित्याचे निर्माते कुसुमाग्रज, निशिकांत मिरजकर (मूळ इंग्रजी, मराठी अनुवादक अविनाश सप्रे), साहित्य अकादमी, 2011
१०. सौंदर्याचे उपासक : कुसुमाग्रज, संपादक डॉ. नागेश कांबळे

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Electives) - अभ्यासपत्रिका 9.2- DSE-II
मराठी लोकसाहित्य - M0126-DSE-2A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	मराठीतील प्रयोगरूप लोककला ज्ञात होणे.
CO 2	Understand / Comprehension	मराठी साहित्यातील परंपरा समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	मराठी लोकसाहित्याचे वर्गीकरण करता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	मराठी लोकसाहित्य अभ्यासकांच्या विचारांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	मराठी लोकसाहित्याचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	लोककलांचे बदलते रूप नोंद घेता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	मराठीतील प्रयोगरूप लोककला ज्ञात होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	मराठी साहित्यातील परंपरा समजून घेतील.
PO 3	Apply / Application	मराठी लोकसाहित्याचे वर्गीकरण करता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	मराठी लोकसाहित्य अभ्यासकांच्या विचारांचे विश्लेषण करू शकतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	मराठी लोकसाहित्याचे मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	लोककलांचे बदलते रूप नोंद घेऊ शकतील.

अभ्यासक्रम : मराठी लोकसाहित्य

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	मराठी लोकसाहित्याची परंपरा अ) मराठी लोकजीवन आ) मराठी लोकसंस्कृती इ) मराठी लोकसाहित्य ई) मराठी लोकसाहित्याचे वेगळेपण	15	01
विभाग 2 Module 2	लोकसाहित्याचे वर्गीकरण अ) लोककथा आ) लोकगीते इ) लोककथागीते ई) विधिनाट्य	15	01
विभाग 3 Module 3	मराठीतील प्रयोगरूप लोककला अ) कीर्तन आ) भारूड इ) जागरण ई) गोंधळ उ) पोतराजाची गाणी ऊ) वासुदेवाची गाणी ए) दशावतार	15	01

विभाग 4 Module 4	मराठी लोकसाहित्य अभ्यासकांचे योगदान अ) दुर्गा भागवत आ) सरोजिनी बाबर इ) गंगाधर मोरजे ई) रा. चिं. ढेरे उ) प्रभाकर मांडे ऊ) तारा भवाळकर ऋ) शरद व्यवहारे ए) मधुकर वाकोडे	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. लोकसाहित्याचे स्वरूप-प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन, अहमदनगर
२. लोकसाहित्यातील अंतःप्रवाह-प्रभाकर मांडे, गोदावरी प्रकाशन, अहमदनगर
३. लोकसाहित्याची रूपरेखा-दुर्गा भागवत, वरदा प्रकाशन, पुणे
४. लोकसाहित्यमीमांसा : भाग एक व दोन - विश्वनाथ शिंदे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
५. लोकसाहित्य : अभ्यासदिशा-तारा भवाळकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
६. लोकसाहित्य : क्षेत्रीय अभ्यास-गंगाधर मोरजे,
७. लोकसंस्कृती आणि लोकजीवन-द.ता. भोसले, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई
८. लोकसाहित्य : स्वरूप आणि विवेचन-पुरुषोत्तम कालभूत, विजय प्रकाशन, नागपूर
९. ग्रामीण बोलीचे भाषावैभव-प्रज्ञा लामतुरे, संस्कृती प्रकाशन, पुणे
१०. प्रयोगरूप लोककला प्रकार : परंपरा आणि स्वरूप-महादेव देशमुख
११. मौखिकता आणि लोकसाहित्य : मधुकर वाकोडे, साहित्य अकादमी, प्रकाशन साहित्य अकादमी, दिल्ली
१२. मराठी लोककथा : मधुकर वाकोडे, साहित्य अकादमी, प्रकाशन साहित्य अकादमी, दिल्ली
१३. लोकप्रतिभा आणि लोकतत्त्वे : मधुकर वाकोडे, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Electives) - अभ्यासपत्रिका 9.3- DSE-II
भाषिक आविष्काराची रूपे - M0126-DSE-2A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	भाषिक आविष्काराचे स्वरूप ज्ञात करणे.
CO 2	Understand / Comprehension	भाषेची सृजनशील प्रक्रिया समजून घेणे.
CO 3	Apply / Application	कथनासाठी भाषा प्रभावी रीतीने वापरता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	भाषा आणि साहित्य यांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	भाषिक आविष्काराचे कलात्मक मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	संवाद लेखन करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	भाषिक आविष्काराचे स्वरूप ज्ञात होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	भाषेची सृजनशील प्रक्रिया समजून घेतील.
PO 3	Apply / Application	कथनासाठी भाषा प्रभावी रीतीने वापरता येईल.
PO 4	Analyze / Analysis	भाषा आणि साहित्य यांचे विश्लेषण करता येईल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	भाषिक आविष्काराचे कलात्मक मूल्यमापन करतील.
PO 6	Create / Synthesis	संवाद लेखन करू शकतील.

अभ्यासक्रम : भाषिक आविष्काराची रूपे

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	भाषिक आविष्कार (उपयोजनात्मक) अ) भाषेची ओळख आ) भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप इ) भाषिक आविष्काराचे प्रकार ई) भाषेचे उपयोजन	15	01
विभाग 2 Module 2	भाषेची सृजनशील प्रक्रिया अ) भाषा आणि कलाविष्कार आ) भाषा आणि दृक्श्राव्यकला इ) भाषा आणि प्रयोगरूप कला ई) भाषा आणि साहित्यकला	15	01
विभाग 3 Module 3	भाषा आणि साहित्य अ) भाषा आणि साहित्य माध्यमविचार आ) साहित्य भाषेचे आवाहकता इ) साहित्य भाषेचा शैलीविचार ई) वाचकांचा भाषा व्यवहार	15	01

विभाग 4 Module 4	भाषा आणि कथन (साहित्यप्रकार) अ) भाषा आणि सांगण्याचा करार आ) भाषा आणि भावविश्व (काव्य) इ) भाषा आणि कथानात्मकता (कथा, कादंबरी) ई) भाषा आणि नाट्यात्मकता (नाटक)	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य सिद्धांत : रेने वेलेक, ऑस्टिन वॉरेन - अनुवाद स. गं. मालशे, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई
२. साहित्यप्रकार आणि अध्यापन- वा. ल. कुलकर्णी गौरवग्रंथ, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
३. वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना-विजय निंबाळकर गौरवग्रंथ, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
४. सौंदर्य आणि साहित्य- बा.सी. मढेकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
५. कला म्हणजे काय-साने गुरुजी, वरदा प्रकाशन, पुणे
६. सौंदर्यमीमांसा- रा. भा. पाटणकर, मौज प्रकाशन, पुणे
७. साहित्य आणि इतर ललित कला- दु. का. संत
८. ललित वाङ्मयाच्या आकृतीबंधाची जडणघडण- वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
९. साहित्याची भाषा- भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, पुणे
१०. साहित्य आणि दृकश्राव्य कला- वसंत आबाजी डहाके, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
११. समीक्षामीमांसा- गंगाधर पाटील, मौज प्रकाशन, मुंबई

एम.ए. भाग 1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका (Major Electives) - अभ्यासपत्रिका 9.4- DSE-II
तौलनिक साहित्य अभ्यास - M0126-DSE-2A

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	तौलनिक साहित्याभ्यासाचे स्वरूप ज्ञात होणे.
CO 2	Understand / Comprehension	तौलनिक अभ्यास संकल्पना समजणे.
CO 3	Apply / Application	तौलनिक साहित्याभ्यास पद्धती वापरता येणे.
CO 4	Analyze / Analysis	तौलनिक साहित्य व इतर साहित्यांचे विश्लेषण करता येणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	तौलनिक साहित्य विचाराचे मूल्यमापन करणे.
CO 6	Create / Synthesis	भाषांतर करता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	तौलनिक साहित्याभ्यासाचे स्वरूप ज्ञात होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	तौलनिक अभ्यास संकल्पना समजेल.
PO 3	Apply / Application	तौलनिक साहित्याभ्यास पद्धती वापरू शकतील.
PO 4	Analyze / Analysis	तौलनिक साहित्य व इतर साहित्यांचे विश्लेषण करतील.
PO 5	Evaluate / Evaluation	तौलनिक साहित्य विचाराचे मूल्यमापन करू शकतील.
PO 6	Create / Synthesis	भाषांतर करू शकतील.

अभ्यासक्रम : तौलनिक साहित्याभ्यास

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
विभाग 1 Module 1	तौलनिक साहित्याभ्यास अ) उगम आणि विकास आ) तौलनिक साहित्याचे स्वरूप विशेष इ) तौलनिक साहित्याची व्याप्ती ई) तौलनिक साहित्याभ्यास पद्धती	15	1
विभाग 2 Module 2	तौलनिक अभ्यास संकल्पना अ) प्रभाव आ) प्रभव इ) भाषांतर ई) भाषांतराचे प्रकार	15	1
विभाग 3 Module 3	तौलनिक साहित्य व इतर साहित्य अ) प्रादेशिक बोलीतील साहित्य आ) आंतरभारतीय साहित्य इ) राष्ट्रीय साहित्य ई) विश्वसाहित्य	15	1

विभाग 4 Module 4	मराठीतील तौलनिक साहित्यविचार अ) वसंत बापट आ) चंद्रशेखर जहागीरदार इ) निशिकांत मिरजकर ई) आनंद पाटील	15	1
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. भारतीय साहित्याची संकल्पना- द. दि. पुंढे, मॅजेस्टीक प्रकाशन, मुंबई
२. तौलनिक साहित्याभ्यास : मूलतत्त्वे आणि दिशा- वसंत बापट, मौज प्रकाशन, मुंबई
३. तौलनिक साहित्य- निशिकांत मिरजकर, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली / प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
४. तौलनिक साहित्याभ्यास : नवे सिद्धांत आणि उपयोजन- आनंद पाटील, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद
५. तौलनिक साहित्याभ्यास : तत्त्वे आणि दिशा- म. द. हातकणंगलेकर
६. तौलनिक साहित्याभ्यास : तत्त्वे आणि दिशा- संपा. चंद्रशेखर जाहगीरदार, सौरभ प्रकाशन, कोल्हापूर

एम.ए. भाग-1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका क्र.- OJT (वैकल्पिक)
व्यावसायिक प्रशिक्षणार्थ मराठी - M0126 - OJT-21

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	व्यवसायपूरक ज्ञान देणे.
CO 2	Understand/ Comprehension	अभ्यासक्रमावर आधारित उपक्रम घेणे
CO 3	Apply / Application	भाषिक कौशल्याचा व्यवहारात उपयोग करणेकामी मार्गदर्शन करणे.
CO 4	Analyze / Analysis	व्यावसायिक कौशल्य विकसित करण्यासाठी प्रोत्साहन देणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	अभ्यासक्रमातील ज्ञानाचे व्यवसायात रुपांतर करणे.
CO 6	Create / Synthesis	शिक्षणाला आर्थिक आधार बनवता येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	व्यवसायपूरक ज्ञान मिळेल.
PO 2	Understand/ Comprehension	अभ्यासक्रमावर आधारित उपक्रम घेतील.
PO 3	Apply / Application	भाषिक कौशल्याचा व्यवहारात उपयोग करणेकामी मार्गदर्शन मिळेल.
PO 4	Analyze / Analysis	व्यावसायिक कौशल्य विकसित करण्यासाठी प्रोत्साहन मिळेल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	अभ्यासक्रमातील ज्ञानाचे व्यवसायात रुपांतर करतील.
PO 6	Create / Synthesis	शिक्षणाला आर्थिक आधार बनवता येईल.

अभ्यासक्रम : व्यावसायिक प्रशिक्षणार्थ मराठी

अ.क्र.	अध्यापनाचे घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
1.	मुद्रित संशोधन : अ) मुद्रित संशोधनाचे स्वरूप आ) मुद्रित शोधनांची नियमावली इ) मुद्रित शोधनाचा नमुना सरावासाठी देणे	15	01
2.	बातमी व बातमी संहिता लेखन : अ) बातमी लेखनाचे स्वरूप व बातमीचे स्रोत आ) बातमी संहिता लेखन - आकाशवाणी, दूरदर्शन इ) वृत्तपत्र लेखन (डिजीटल बातमी लेखन)	15	01
3.	जाहिरातीचे संहिता लेखन : अ) जाहिरात लेखन स्वरूप, महत्त्व व उपयुक्तता आ) वृत्तपत्र, आकाशवाणी व दूरदर्शनवरील जाहिरात इ) माध्यमानुसार जाहिरात लेखनाची संहिता ई) जाहिरात लेखनाचे प्रात्यक्षिक करून घेणे	15	01

4.	पटकथा लेखन : अ) पटकथा लेखनाची संकल्पना व स्वरुप आ) पटकथा लेखकाची मेहनत व संहिता लेखन इ) पटकथा लेखनाचा नमुना / प्रात्यक्षिके	15	01
	एकूण	60	04

संदर्भ ग्रंथ :

१. व्यावहारिक मराठी : ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
२. व्यावहारिक मराठी : स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
३. भाषिक सर्जन आणि उपयोजन : संपा. राजन गवस, अरूण शिंदे, गोमटेश्वर पाटील, दर्या प्रकाशन, पुणे
४. व्यावहारिक मराठी : संपा. कल्याण काळे, द. दि. पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे
५. उपयोजित मराठी : नरेंद्र मारवाडे, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
६. व्यावहारिक मराठी : प्रकाश परब, मिथुन प्रकाशन, मुंबई
७. व्यावहारिक मराठी : सयाजीराजे मोकाशी, रंजना नेमाडे, शेतकरी साहित्य इर्जिक परिषद, सांगोला
८. व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी : चं. वि. जोशी, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर.
९. उपयोजित मराठी : शंकरानंद येडले, संस्कार प्रकाशन, लातूर
१०. उपयोजित मराठी : संजय लांडगे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे

एम.ए. भाग-1 मराठी (सत्र दुसरे)
अभ्यासपत्रिका क्र.- FP (वैकल्पिक)
अभ्यासपत्रिका क्र.- संशोधनात्मक प्रकल्प - M0126-FP-21

उद्दिष्टे :

गुण : 60

Cos/ उद्दिष्टे	Level / स्तर	Objectives / उद्दिष्टे
CO 1	Remember / Knowledge	संशोधनात्मक प्रकल्पाचा परिचय देणे.
CO 2	Understand / Comprehension	प्रकल्प तयार करण्याविषयीचे कौशल्ये देणे.
CO 3	Apply / Application	संशोधन लेखनाचे महत्त्व समजावून देणे.
CO 4	Analyze / Analysis	अभ्यासक्रम समजण्यास मदत करणे.
CO 5	Evaluate / Evaluation	विद्यार्थ्यांना पदवी अभ्यासक्रम समजण्यास मदत करणे.
CO 6	Create / Synthesis	संशोधनाची करण्याची शिस्त येणे.

उद्दिष्टपूर्ती :

Pos/ उद्दिष्टपूर्ती	Level / स्तर	Outcomes / उद्दिष्टपूर्ती
PO 1	Remember / Knowledge	संशोधनात्मक प्रकल्पाचा परिचय होईल.
PO 2	Understand / Comprehension	प्रकल्प तयार करण्याविषयीचे कौशल्ये होईल.
PO 3	Apply / Application	संशोधन लेखनाचे महत्त्व समजेल.
PO 4	Analyze / Analysis	अभ्यासक्रम समजण्यास मदत होईल.
PO 5	Evaluate / Evaluation	विद्यार्थ्यांना पदवी अभ्यासक्रम समजण्यास मदत होईल.
PO 6	Create / Synthesis	संशोधनाची करण्याची शिस्त लागेल.

अभ्यासक्रम : संशोधनात्मक प्रकल्प

अ.क्र.	अध्यापनाचे घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
1.	अभ्यासक्रम पूरक संशोधनात्मक प्रकल्प अ) संशोधनाचे स्वरूप आ) संशोधन पद्धती	15	01
2.	संशोधन प्रकल्प अ) विषय निवड आ) संशोधन पद्धतीचा वापर	15	01
3.	संकलनाचे स्रोत अ) संशोधन माहिती संकलनाचे स्रोत आ) संकलित माहितीचा प्रत्यक्ष प्रकल्प लेखनातील वापर (उदा. बोलीभाषा, लोकसाहित्य, संतसाहित्य, ग्रामीण साहित्य, दलित साहित्य, स्त्रीवादी साहित्य, आदिवासी साहित्य इ. प्रवाह)	15	01

4.	संशोधन प्रकल्प लेखन अ) ग्रंथ परीक्षणाचे स्वरूप आ) शोधनिबंध लेखन इ) क्षेत्रीय संशोधन ई) स्थानिक लोकसाहित्य संशोधन (बोलीभाषा, स्थानिक साहित्य इतिहास, प्रबंधिका लेखनाचे नमुनापर स्वरूप) यापैकी एक प्रकल्प करणे.	15	01
	एकूण	60	04

टीप : संबंधित विषयाच्या शिक्षकांनी अंतर्गत मूल्यमापनासाठी विद्यार्थ्यांकडून कमीत कमी 50-60 पृष्ठांचा एक प्रकल्प लेखन करून घ्यावा.

संदर्भ ग्रंथ :

- संशोधनाचे पद्धतीशास्त्र- रमेश वरखेडे व मंगला वरखेडे, भाषाविकास संशोधन संस्था प्रकाशन, कोल्हापूर
- संशोधन : स्वरूप आणि पद्धती, संपा. सु. रा. चुनेकर, शिक्षण प्रसारक संस्था प्रकाशन, संगमनेर
- साहित्य संशोधन : वाटा आणि वळणे- सुधाकर शेलार, अक्षर वाङ्मय प्रकाशन, पुणे

प्रोफेसर सुवर्णा सुखदेव गुंड
मराठी अभ्यास मंडळ,
पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर
सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

४ क्रेडिटसाठी-मूल्यमापनाचे स्वरूप

* अंतर्गत मूल्यमापन (चाचणी / गृहपाठ / चर्चासत्र / मुलाखत इ.)	४० गुण
* सत्र परीक्षा	६० गुण

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

प्रश्न १) योग्य पर्याय निवडा (वस्तुनिष्ठ प्रश्न) (प्रत्येकी एक गुण)	१२ गुण
प्रश्न २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)	१२ गुण
प्रश्न ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (दिर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी दोन)	१२ गुण
प्रश्न ४) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दिर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	१२ गुण
प्रश्न ५) खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (एक)	१२ गुण

(टीप- प्रश्नपत्रिकांचे संच बनवताना उद्दिष्टे व उद्दिष्टपूर्ती लक्षात घ्यावी. ब्लुम टेक्सॉनॉमीनुसर प्रश्नपत्रिकेचा स्तर ठेवावा.)

२ क्रेडिटसाठी-मूल्यमापनाचे स्वरूप

* अंतर्गत मूल्यमापन (चाचणी / गृहपाठ / चर्चासत्र / मुलाखत इ.)	२० गुण
* सत्र परीक्षा	३० गुण

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

प्रश्न १) योग्य पर्याय निवडा (वस्तुनिष्ठ प्रश्न) (प्रत्येकी एक गुण)	०६ गुण
प्रश्न २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)	०६ गुण
प्रश्न ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (दिर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी दोन)	०६ गुण
प्रश्न ४) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दिर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६ गुण
प्रश्न ५) खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (एक)	०६ गुण

(टीप- प्रश्नपत्रिकांचे संच बनवताना उद्दिष्टे व उद्दिष्टपूर्ती लक्षात घ्यावी. ब्लुम टेक्सॉनॉमीनुसर प्रश्नपत्रिकेचा स्तर ठेवावा.)